

Kruh in svoboda

Za tiste, ki gledajo na osmomarčevske ceremonije z globokim prezirom, morda ne bo odveč nekaj krutih dejstev. Ženske opravijo dve tretjini vsega dela na tem svetu, za kar dobijo manj kot pet odstotkov vseh dohodkov in so lastnice samo odstotka svetovnega premoženja. Če moški še zmeraj držijo v rokah večino denarja, zemlje in drugih virov moči, so ženske tiste, ki sestavljajo večino revnega prebivalstva. Biti reven ne pomeni samo to, da nimaš dovolj hrane. Biti reven pomeni tudi to, da ne znaš pisati in brati. Še huje: biti revna ženska pomeni tudi to, da ne smeš znati pisati in brati. Več kot pol milijona jih vsako leto umre zaradi zapletov pri porodu, ki bi jih zlahka preprečili ali zdravili. Dobra milijarda žensk se v današnjem svetu sooča z nasiljem, ki sega od nasilja v družini, v skupnosti, na delovnem mestu do sistematičnega nasilja v vojnah. Študije, ki nasilje v družini odkrivajo na vseh koncih sveta, so pokazale,

da je 20 do 50 odstotkov žensk njihov intimni partner že pretepel. Da bi neznosnost te nasilniške prakse, ki dobiva v strokovni literaturi status "prikrite epidemije", lahko doumeli, moramo k tej milijardi trpinčenih in ustrahovanih prišteti še otroke, ki trpijo vselej in povsod, kjer trpijo ženske. O tem, kdo komu na tem planetu vliva strah, govori podatek, da predstavljajo ženske in otroci skoraj 80 odstotkov svetovne begunske populacije.

Celo v Evropi, kjer je enakopravnost med spoloma postala norma, dobijo ženske za enako delo v povprečju 16 odstotkov nižjo plačo kot moški. In če bi na koncu te neprijetne statistične hoje po dvospolnem polju človeštva prešteli še ženske, ki sedijo po spektakularni "ameriški osvoboditvi afganistanskih žensk" v afganistanskem in slovenskem parlamentu, bi hitro ugotovili, da razlika med "nami" in "njimi" ni tako očitna, kot bi nas radi pričrli gospodarji tega nasilnega

sveta. Je potem kaj čudnega, da je visoka evropska uradnica Lieve Fransen torkovo predosmomarčevsko razpravo o vlogi žensk v političnem življenju v Ljubljani začela z vprašanjem, "ali imamo res razlog za proslavljanje dneva žena"? Kar je to sicer dobronamerno, a dep-lasirano vprašanje proizvedlo, je evropsko poročilo o vlogi žensk v politiki. Čeprav najnovejše številke o udeležbi žensk pri odločanju o javnih zadevah kažejo majhen napredek, so še vedno globoko pod 40-odstotnim minimumom, ki ga priporoča Svet Evrope. Da bi morale države storiti več, se je v četrtek razburil generalni sekretar Sveta Terry Davis, ki je prepričan, da spolna neenakost škodi političnemu, družbenemu in gospodarskemu razvoju. "Evropa ne more igrati in zmagati, če pol ekipe sedi na klopi," je v športnem slogu zaokrožil trenutno situacijo, ki je "nepoštena, nespametna in neučinkovita".

Čeprav ta ocena ni daleč od resnice,

je treba gospodu Davisu v zvezi s tisto polovico ekipe, "ki sedi na klopi", nemudoma sporočiti, da na klopi ni nikogar. Medtem ko prva polovica igra svoje veleigre, druga polovica gara. Nekoč mora tudi v tej igri nahraniti otroke. In igra, v kateri šteje samo to, kdo bo koga premagal, ni njena igra. So zmage, na katere igra Davisova Evropa, njene zmage? Kako to, da se je potem po padcu berlinskega zida položaj žensk v vzhodni Evropi poslabšal? Kaj nam že ves čas sporočajo slovenske šivilje, ki jih dobro plačani svetovalci po vrstnem redu postavljajo na cesto? Da so te prej slabo plačali, zdaj pa s teboj še slabo ravnajo. Če ne zaradi ničesar drugega, velja zaradi teh šivilj gospodo, ki bi rada proslavljala 8. marec, opomniti, da to ni dan za slavje. To je dan za refleksijo. Ne diši samo po rožah, ampak tudi po bojih za kruh in svobodo. Nekoč smo ta vonj že poznali. In nekoč ga bomo spet. ■

1. Odgovorite:

Komu ponuja avtorica članka nekaj »krutih dejstev?

Koliko odstotkov dela na svetu opravijo ženske?

Kaj pomeni biti reven ?

Koliko žensk umre letno zaradi zapletov pri porodu?

Ali imajo v Evropi ženske za enako delo iste plače kot moški?

Kaj je po avtoričinem mnenju 8. marec? Dan za ...

2. Dopolnite:

Preziram _____

Opraviti _____

_____ se je zapletlo.

Želim se soočiti _____

Doumel(a) sem _____

Razprava _____

Gara _____

3. Naredite še več besed besedne družine:

nasilje: _____

študirati: _____

pretepsti: _____

prestrašiti: _____

4. Poiščite vidske pare naslednjim glagolom:

gledati - _____ brati - _____

dobiti - _____ odkriti - _____

pisati - _____ kazati - _____

tepsti - _____ šteti - _____

ugotoviti - _____ proslaviti - _____

5. Poiščite nasprotje in uporabite v povedih:

reven - _____

znosno - _____

enakopravnost - _____

prijeten - _____

učinkovit - _____

poslabšati - _____